

AZ ALACSONY CÉLT KITŰZŐ SZEMÉLY BEÁLLÍTOTTSÁGA

- b) Az alacsony célt kitűző személy beállítottságának fokmérője
c) Az alacsony célt kitűző személy beállítottságával kapcsolatos téves értelmezések tisztázása

b) Az alacsony célt kitűző személy beállítottságának fokmérője

Korábban természetes érdeklődéssel fordultatok jelen életetek felé, miközben a jövő élet iránti érdeklődésetek kimerült abban, hogy meghallgattatok mások véleményét. Akkor rendelkeztek az alacsony célt kitűző személy beállítottságával, amikor az említettek helyet cserélnek egymással: jövőbeni életetek iránti érdeklődésetek mindent megelőz, a jelen élet iránti érdeklődésetek pedig mellékessé válik. Ezt a beállítottságot meg kell szilárdítani. Így tehát, mihelyt megnyilvánul, fejlesszétek szorgalmasan.

c) Az alacsony célt kitűző személy beállítottságával kapcsolatos téves értelmezések tisztázása

Félreértés: A szentiratokban az áll, hogy fordíts háttal a létforgatag valamennyi kiváló dolgának. Ez tévesen is értelmezhető, mondván helytelen, ha valaki érdeklődést tanúsít a magasabb [emberi és isteni] szinteken megvalósuló kitűnő testek, bőséges erőforrások és hasonlók iránt, mivel ezek mind a létforgatagon belül vannak.

Felelet: Az érdeklődés tárgya kétféle lehet: az egyikre ideiglenesen, a másokra végső értelemben törekedjétek. Még a megszabadulásra vágyakozóknak is szorgalmasan, bár átmeneti jelleggel, törekedni-

ük kell a létforgatagon belül megvalósuló kitűnő testre, stb. Ezáltal a magasabb szinteken létrejövő egymást követő életekkel majd végül elérik a tökéletesség állapotát. [204]

Továbbá, a magas állapotok – a kitűnő test, a bőséges erőforrások és a segítő személyek – nem mindegyikét foglalja magába a létforgatag. A legkiválóbb test egy buddha formaként történő megtestesülése; a legkiválóbb erőforrás ennek a megtestesült birodalomnak a gazdagsága; a legkiválóbb kíséret pedig ennek a megtestesülésnek a kíséretébe tartozók. Erre utal Maitreya, amikor a *Mahāyāna sūtrák ékességében*⁴⁵⁰ arról beszél, hogy az emberi- vagy az isteni magas állapot az első négy tökéletesség révén valósítható meg:

Kiváló erőforrások és test,
Valamint kiváló kíséret – ezek a magasrendű állapotok.

Sok más szövegben ugyanez áll: egy buddha formai megtestesülése az első négy tökéletesség révén nyerhető el.

Mindazok tehát, akik a mindentudás szintjét elérik, a különleges erkölcsi fegyelem, nagylelkűség, türelem, stb. hatalmas mennyiségét halmozzák fel hosszú időn át. Következésképpen, ezekre a következményekre – a kivételesen magas állapottal együtt járó testre, stb. – is szorgalmasan törekednek.

A végső cél, a teljesség elérésére vonatkozóan *A bódhiszattva cselekedetek művelése* ezt mondja:⁴⁵¹

Szert téve az emberi test csónakjára,
Szabadítsd ki magad a szenvedés hatalmas óceánjából.

Ahogy arra Śāntideva utal, a boldog világban megvalósuló életre támaszkodva – a vers ezt az emberi testtel fejez ki – átszelhető a létezés óceánja és elérhető a mindentudás. Ehhez folyamatosan, sok-sok életen kell áthaladni. Ennélfogva az erkölcsi fegyelem – a boldog világban elérhető test kiemelkedő oka – az ösvény gyökere.

Továbbá, a boldog világban egy minden tekintetben alkalmas testre van szükség, mert még ha meg is valósítjátok az ösvényt, csak csekély előrehaladást értek el egy olyan nem teljes értékű testtel, amely korlátozottan rendelkezik jó tulajdonságokkal. Ezért tehát nem elegendő, ha a szerzetesjelöltek, stb. alapvető képzéseinek csak részben tesztet eleget. Törekednetek kell a szerzetesek, stb. alapvető képzéseinek folyamatos, minden részletre kiterjedő megőrzésére.

Félreértés: Vannak, akik szerint, ha az erkölcsi fegyelem megtartásának a célja egy boldog világba történő újjászületés, akkor ez a cél egynapos fogadalommal is megvalósítható. Akkor pedig miért van szükség arra, hogy szerzetesek legyünk, miért kell egy kis cél érde-

kében ilyen nehéz életet vállalni? Mások azt mondják, ha az egyéni megszabadulás fogadalmainak célja az arhattá válás, akkor mi értelme szerzetesnek lenni, miért kell egy kis cél érdekében ilyen nehéz életet vállalni, miért ne válasszuk inkább a laikus gyakorlók életét, hiszen az ilyen élet során is lehetőség nyílik az arhattá válásra, ráadásul húsz éves korunkig szerzetessé sem válhatunk. [205]

Válasz: Tudnotok kell, hogy az elmondottak olyan személyek szájából elhangzó képtelenségek, akiknek fogalmuk sincs a tanítás lényegéről. Helyesebb, ha az alapvető képzések tökéletes megtartására törekedtek, lépésről-lépésre vállaljátok a magasabb fogadalmakat, miközben az alacsonyabb szintűeket támaszként használjátok.

Ezzel befejeződött az ösvény alacsony célt kitűző személyekhez igazodó fokozatain megvalósuló tudatképzés magyarázata.

JEGYZETEK

450. MSA: 16.2ab; P5521: 11.5.3.

451. BSA: 7.14ab; P5272: 253.3.6.